

Un acte de justícia

TEXT: DAVID SERRANO FOTOGRAFIES: MARTA CARNICÉ

David Serrano durant el seu parlament, al costat de la placa amb els 270 noms de les víctimes i les ofrenes florals.

David Serrano Blanquer, director del CILEC

Distingides autoritats de l'Ajuntament de Gernika, il·lustríssim alcalde, regidors del municipi, director general de presidència del govern basc, dirigents polítics, sindicals, d'entitats i associacions, públic en general i especialment familiars de les víctimes.

Agraïxo en primer lloc la càlida acollida de l'alcaldia i el govern basc, i també, i especialment, les paraules de la Directora General M. Jesús Bono.

El CILEC és un grup d'investigació que s'ha dedicat els darrers set anys a la recuperació de la memòria històrica del franquisme i el nazisme a Catalunya, i que compta ja amb un volum prou important de publicacions, participacions en congressos i fins i tot una col·lecció editorial, Els Papers del CILEC.

Per a nosaltres, és un honor poder participar avui i aquí en l'homenatge a les víctimes republicanes de l'Hospital

Penitenciari de presoners de guerra de Gernika-Lumo, com també ho serà el dia que es reti homenatge als presos del batalló que durant gairebé sis anys reconstruí la ciutat. Fer l'ofrena floral en nom de Catalunya no només és un honor, és un deure i un orgull immens, que duré dintre meu per sempre més.

La nostra vinculació amb Gernika arrenca del I Congrés de Camps de Concentració espanyols durant el franquisme, on vaig coordinar un grup de treball on hi havia diverses associacions i, a partir d'allí, el contacte culminà amb un treball conjunt que publicàrem amb Gernikazarra (amb els extraordinaris investigadors Txato Etxániz i Vicente del Palacio), primer el 2003 a la nostra revista *Quadern*, i, finalment, ampliat i contrastat definitivament, el 2006 en un volum. L'impacte mediàtic a Catalunya fou extraordinari, amb aparició en diverses televisions, la major part de mitjans escrits i ràdios, i culminà amb una de les situacions més emotives i que més empremta ens ha deixat al llarg de la nostra trajectòria científica com a investigadors.

Fou la reunió que celebràrem a Sabadell amb els familiars dels 38 presoners catalans morts en les condicions més inhumanes en aquell Hospital, alguns dels quals són avui aquí. En aquella reunió, el caràcter fred i científic que solen ser les xifres i les dades s'havien convertit en rostres concrets (en les imatges que vam contemplar), s'havien convertit en individus amb històries personals, amb famílies que els estimaven i que els van esperar durant anys. Els seus éssers estimats van poder conèixer, gràcies a la recerca publicada a *Quadern*, i ni més ni menys que 65 anys més tard, el tràgic destí definitiu dels seus germans, pares, oncles, desapareguts. En aquella reunió vaig poder sentir manta vegada la frase: "Gràcies, David, ens has permès poder descansar tranquils, per fi!". Es tancava el cercle del coneixement de la veritat i es feia, així, justícia a aquella salvatge repressió; alhora, obteníem la satisfacció del deure complet per la feina feta.

Aquells que, encara avui dia, ens exigeixen que oblidem el passat, només obtenen del CILEC una resposta: El passat mai no s'ha d'oblidar, perquè només el seu coneixement ens permet obtenir les claus per entendre millor el nostre present. I només d'aquesta manera podrem ajudar a construir un futur millor, més just, més democràtic, més participatiu i solidari. Aquest és el millor llegat que podem deixar als nostres fills i les 270 persones que van morir en l'Hospital Penitenciari no són sinó una lliçó del compromís que hem d'assumir, per ells, per la seva memòria, per les seves famílies i per aquest futur que construïm dia a dia junts. Una fraternal salutació a tots i moltes gràcies.